Dísznyeregtakaró - ún. cafrag

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.2780.1
Készítés ideje:	17. SZÁZAD 1. HARMADA
Készítés helye:	Törökország (Oszmán Birodalom)
Anyag:	aranyozott ezüstfonal; bársony; ezüstfonal; taftselyem
Technika:	aranyozott ezüstfonallal hímzett; zsinórdíszítés
Méretek:	hosszúság: 166 cm szélesség: 57 cm

A hosszúkás, fekvő téglalap alakú takaró vörös bársony felületét arany- és ezüstskófiummal hímzett, a középtengelyre tükörszimmetrikus, stilizált növényi mustra borítja. A takaró három oldalán körbefutó, keskeny bordűr sávot leveles hullámindára fűzött virágok sorából álló csíkminta keretezi, és kétoldalt ívekkel tagolva, rézsútosan zárja. A csíkminta külső szegélyét hármas levélkék sora keretezi. A bordűr sávja csipkés szélű, kerek gránátalmákból és váltakozó irányú, dőlt állású és fogazott szélű lándzsás levelekből áll. A gránátalmák közepét két fűrészfogas levél között osztott félhold-motívum tölti ki a levelekét felhőszalagra fűzött rozetta. A levelekből – fent és lent – ívelt szárú tulipán hajlik ki. A takaró tükrében öt, nagyméretű – a bordűr gránátalmáival azonos rajzú – gránátalma sorakozik, a két szélsőt átlós irányban, a középsőt függőleges állásban, két-két fűrészfogas sarlós levél, a közben lévő kettőt – fent és lent –, két-két tulipán fogja közre. A szabadon maradó felületet ívelt szárú szegfűk, karéjos és fogazott szélű levelek a felső szegély mentén körbe foglalt félholdak töltik ki. Az egyes motívumok felületét változatos mintázatú leöltés gazdagítja. A takaró felső szélén, középen, a farmatring szíjának nyílását bőr szegélyezi. A cafrag arányos rajzú hímzése és az öltések egyenletessége udvari műhely munkáját feltételezi. Párdarabja nem ismert, de fennmaradt néhány hasonló díszű és hímzéstechnikájú török nyeregtakaró (cafrag) a 17. század első harmadából. Legközelebbi analógiája a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében őrzött török nyeregtakaró, mely hímzésének aránya és rajza alapján az Esterházy-féle cafrag gyengébb kvalitású változata.

Irodalom

- Pásztor Emese: *Spectacle and Splendour. Ottoman Masterpieces from the Museum of Applied Arts in Budapest*. Sharjah Museum of Islamic Civilization, Sharjah, 2016. - Cat. 14
- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 53.
- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. VIII-13 (Pásztor Emese)
- Pásztor Emese: *Oszmán-török hímzések az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből (16-19.sz.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 32.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum